

INTERNATIONAL
RESCUE
COMMITTEE

Η Συμβουλευτική μπροστά στη νέα πραγματικότητα του προσφυγικού: οι ουκρανοί πρόσφυγες στην Ελλάδα και στις υπηρεσίες εργασιακής συμβουλευτικής των ΜΚΟ

Καραβία Ασπασία MSc

Σύμβουλος Σταδιοδρομίας, Συνεργάτης Εργαστηρίου συμβουλευτικής ΕΚΠΑ, Livelihoods manager IRC Hellas.

Ιανουάριος 2023

Κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο

24 Φεβρουαρίου 2022

- ✓ Ρωσικά στρατεύματα εισβάλλουν στην ανατολική Ουκρανία

4 Δεκεμβρίου 2022

- ✓ Έχουν καταγραφεί 6.702 θάνατοι και 10.479 τραυματισμοί αμάχων.
- ✓ (Γραφείο Ύπατης Αρμοστείας ΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα)

11 Οκτωβρίου 2022

- ✓ 19.752 ουκρανοί πρόσφυγες έχουν καταγραφεί και αιτηθεί προσωρινή προστασία στην Ελλάδα.
- ✓ (Γραφείο Ύπατης Αρμοστείας ΗΕ)

Μάιος 2022

- ✓ Η υπηρεσία εργασιακής συμβουλευτικής της International Rescue Committee Hellas, ξεκινά να δέχεται αιτήματα από άτομα εκτοπισμένα από την Ουκρανία.

Χαρακτηριστικά πληθυσμού

Έρευνα UNHCR Απρίλιος-Ιούλιος 2022

- Η πλειοψηφία είναι γυναίκες
- Στην Ελλάδα βρίσκονται μόνες ή μόνες με τα παιδιά τους
- Η πλειοψηφία έχει έρθει στην Ελλάδα επειδή εδώ έχουν συγγενείς/φίλους
- Το 63% μιλάει αγγλικά σε κάποιο βαθμό
- Το 68% έχει ανώτατη εκπαίδευση

- ✓ Βασικές ανάγκες: Οικονομική ενίσχυση, Εργασία, Στέγαση, Μαθήματα ελληνικής γλώσσας.
- ✓ Το 59% σκοπεύει να αναζητήσει εργασία

Διαφορές ουκρανών προσφύγων από τον υπόλοιπο προσφυγικό πληθυσμό που εξυπηρετεί η IRC

- Διαφορές οικονομικού επιπέδου
- Διαφορές εκπαιδευτικού επιπέδου
- Διαφορές υποστηρικτικού δικτύου
- Διαφορές πολιτισμικής εξοικείωσης
- Διαφορές αντιμετώπισης από την πολιτεία και τους πολίτες
- Διαφορές χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί ανάμεσα στην ευαλωτότητα και την παροχή υπηρεσιών

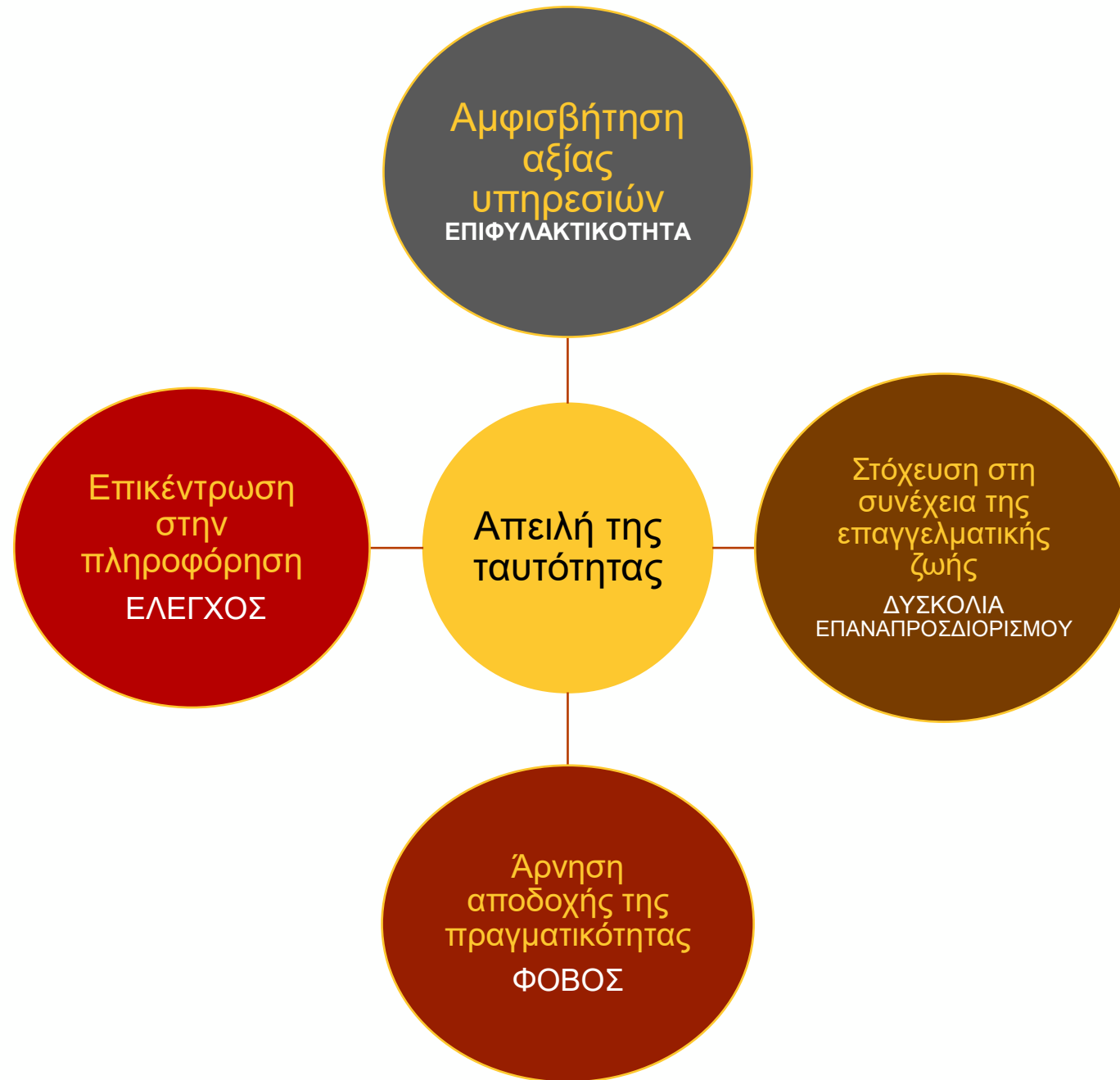
Νομικό καθεστώς προσωρινής προστασίας

- Άμεση απόδοση ΑΦΜ και ΑΜΚΑ
- Άμεση πρόσβαση στην αγορά εργασίας & υγειονομική περίθαλψη για ένα έτος.
- Δυνατότητα έναρξης επιχείρησης
- Συμμετοχή στο πρόγραμμα HELIOS χωρίς υποχρεωτική παρακολούθηση μαθημάτων

Θεωρητικό πλαίσιο

Η μετάβαση στο προσφυγικό καθεστώς:

- μπορεί να επηρεάσει βασικές ανάγκες ταυτότητας του ατόμου
(Eilam & Shamir, 2005)
- αναγκάζει τα άτομα να αμφισβητήσουν βασικά υπαρξιακά στοιχεία της εικόνας που έχουν για τον εαυτό τους και που θεωρούσαν δεδομένα
(Crossley, 2000, p. 539)
- τοποθετεί τα άτομα σε μια μοναδικά ευάλωτη θέση ως προς τον έλεγχο της ζωής τους
(Yakushko et al., 2008)

Παρατηρήσεις από την πράξη

Τα άτομα πιλέγουν είτε να προστατεύσουν είτε να αναδιαρθρώσουν την υπό απειλή ταυτότητά τους (Petriglieri, 2011).

«Βρίσκομαι προσωρινά στην Ελλάδα, χρειάζεται να περιμένω να τελειώσει ο πόλεμος όχι να προσπαθήσω να ενταχθώ εδώ.»

Η αδυναμία ενός πρόσφυγα να δώσει συνέχεια στην επαγγελματική του πορεία μπορεί να απειλήσει την ταυτότητά του και μαζί με αυτή, τις θεμελιώδεις ανθρώπινες ανάγκες του για αίσθηση αξίας, μοναδικότητας, συνέχειας και ελέγχου (Petriglieri, 2011).

«Θέλω να μεταφέρω την επιχείρηση που διατηρούσα στην Ουκρανία εδώ, ή να ανοίξω εδώ μια ίδια επιχείρηση.»

Το να είσαι πρόσφυγας συνεπάγεται όχι μόνο μια ιστορία απώλειας, αλλά και μια ιστορία στιγματισμού (Wehrlea et al., 2022)

«Δεν είμαστε πρόσφυγες, μην μας φέρεστε σαν πρόσφυγες.»

Υπηρεσίες εργασιακής συμβουλευτικής IRC

Ατομικές συνεδρίες

Ομαδικές
εκπαιδεύσεις

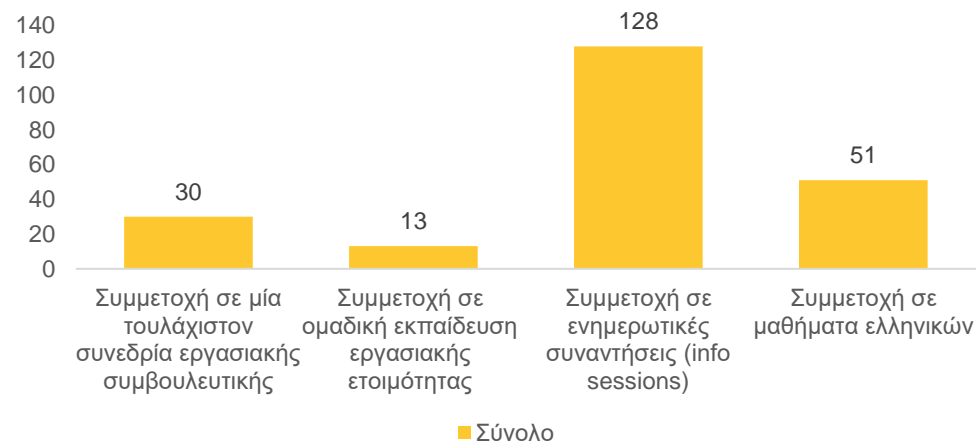
Ενημερωτικές
συναντήσεις
(info sessions)

Job clubs

Μαθήματα
Ελληνικών

Συμμετοχή ουκρανών προσφύγων στις υπηρεσίες IRC

	Σύνολο	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος
Συμμετοχή σε μία τουλάχιστον συνεδρία εργασιακής συμβουλευτικής	30	0	0	10	2	5	5	3	5
Συμμετοχή σε ομαδική εκπαίδευση εργασιακής ετοιμότητας	13	0	0	0	0	0	0	0	13
Συμμετοχή σε ενημερωτικές συναντήσεις (info sessions)	128	0	12	14	9	33	2	35	23
Συμμετοχή σε μαθήματα ελληνικών	51	0	20	0	0	9	0	22	0

Υπηρεσίες εργασιακής συμβουλευτικής IRC προσαρμοσμένες για ουκρανικό πληθυσμό

Μαθήματα Ελληνικών

Ενημερωτικές
συναντήσεις
(info sessions)

Ατομικές
συνεδρίες

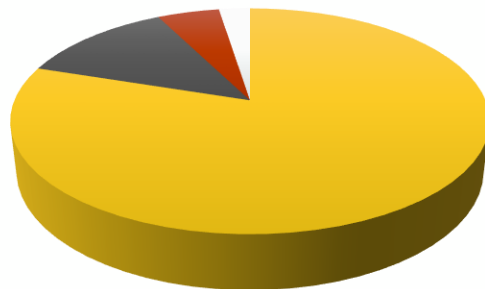
Ομαδικές
εκπαιδεύσεις

Job clubs

Έρευνα για τις ανάγκες σε υπηρεσίες συμβουλευτικής σε ουκρανικό πληθυσμό

Αριθμός συμμετεχόντων: 40
Διάρκεια έρευνας: 1 μήνας (31/10-6/12/2022)
Μέσο έρευνας: Ερωτηματολόγιο, ψηφιακή συμπλήρωση.

Πιστεύετε ότι ένας εργασιακός σύμβουλος μπορεί να σας βοηθήσει;

■ Yes ■ Not sure ■ No ■ Other

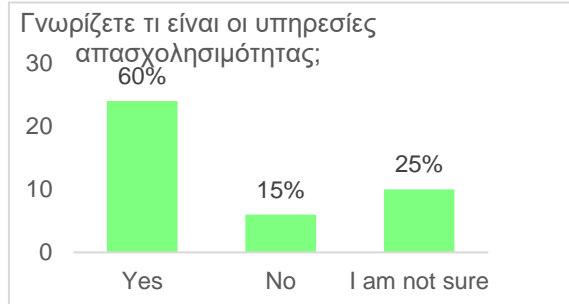
Εάν όχι, γιατί;

* Έχω ήδη CV

* Δεν θεωρώ ότι μπορούν να με βοηθήσουν

* Ξέρω πώς να ψάχνω για δουλειά και να κάνω αιτήσεις

Έχετε επισκεφθεί ποτέ εργασιακό σύμβουλο;

Συμπεράσματα

- Οι επαγγελματικές φιλοδοξίες και οι προσδοκίες των προσφύγων έχουν τις ρίζες τους στη **ταυτότητά τους που δημιουργήθηκε στις «προηγούμενες ζωές» τους** στην πατρίδα τους και μπορεί να μην έχουν θέση στη χώρα υποδοχής.
- **Χρειάζεται χρόνος** για να αφομοιωθεί το νέο καθεστώς και για αντιμετωπιστούν οι επιφυλάξεις, οι φόβοι και η άρνηση που κυριαρχούν σε πρώτο επίπεδο.
- Οι προσφυγικοί πληθυσμοί **δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μια ενιαία ομάδα**, καθώς πέρα από τα κοινά στοιχεία της ταυτότητας του πρόσφυγα, μπορεί να υπάρχουν πολιτισμικές διαφορές που καθιστούν μια ενιαία προσέγγιση όχι απλώς αδύνατη αλλά και επιβλαβή.

Συμπεράσματα

Η περίπτωση των Ουκρανών προσφύγων αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση που φέρνει ολόκληρη την τεχνογνωσία των Μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων που ασχολούνται με προσφυγικό πληθυσμό μπροστά σε νέα δεδομένα, καθώς:

- ✓ Πρόκειται για προσφυγική ροή στο **εσωτερικό της Ευρώπης**, με ό,τι αυτό συνεπάγεται κοινωνικοπολιτισμικά.
- ✓ Η **ταχύτητα των αλλαγών** στην καθημερινότητα του πρόσφυγα δεν έχουν αφήσει περιθώρια σταδιακής προσαρμογής.
- ✓ Το ελληνικό πλαίσιο παραμένει **χαωτικό και ασταθές**.

Thank you

sissycaravia@gmail.com